

**Brusel 20. března 2023  
(OR. en)**

**7587/23**

**COSCE 5  
COPS 148  
CFSP/PESC 470  
COEST 216**

## **VÝSLEDEK JEDNÁNÍ**

---

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

---

Č. předchozího  
dokumentu: 7256/23

---

Předmět: Priority EU v rámci OBSE  
– závěry Rady (20. března 2023)

---

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o prioritách EU v rámci OBSE ve znění schváleném Radou na jejím 3941. zasedání konaném dne 20. března 2023.

**Závěry Rady o prioritách EU v rámci OBSE**

**Výzvy pro evropskou bezpečnost**

1. Zahájením nevyprovokované, neodůvodněné a nezákonné válečné agrese proti Ukrajině se spoluúčastí Běloruska a pokračováním v ní Rusko porušilo základní normy, zásady a závazky, na nichž je založena evropská bezpečnost. Tyto zásady jsou zakotveny v Chartě OSN a v zakládajících dokumentech Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), včetně Helsinského závěrečného aktu a Pařížské charty. Ačkoli se Rusko již řadu let snaží tyto zásady porušovat, mimo jiné v Gruzii v roce 2008 a na Ukrajině v roce 2014, o těchto zásadách se ani nejedná, ani nejsou předmětem revize nebo nového výkladu. Bezpečnost Ukrajiny je bezpečností Evropy. Evropská unie bude jednoznačně stát za Ukrajinou a jejími občany tak dlouho, jak bude třeba.

**Úloha OBSE z hlediska bezpečnosti v oblasti působení OBSE**

2. Na zasedání Rady ministrů OBSE v prosinci 2022 zúčastněné státy potvrdily, že OBSE zůstává jedním ze strážců základních aktů a hodnot, jimiž se řídí bezpečnost v Evropě, že nadále poskytuje jedinečnou platformu pro komplexní diskuse o bezpečnosti ve všech třech dimenzích a že zachovává rozsáhlý a jedinečný soubor nástrojů pro předcházení konfliktům a jejich řešení. Základní zásady a závazky Helsinského závěrečného aktu a Pařížské charty nelze řádně chránit, aniž by byla ukončena ruská válečná agrese a obnovena svrchovanost a územní celistvost Ukrajiny v rámci jejích mezinárodně uznaných hranic.

3. EU a její členské státy, které představují téměř polovinu zúčastněných států a poskytují přibližně 60 % svých finančních a lidských zdrojů, jsou neochvějnými zastánci OBSE. Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU<sup>1</sup>, společné sdělení o posílení příspěvku EU k multilateralismu založenému na pravidlech<sup>2</sup> a Strategický kompas<sup>3</sup> doporučují posílit spolupráci mezi EU a OBSE. Podpora OBSE ze strany EU spočívá v pevném odhodlání EU prosazovat účinný multilateralismus, který je pevně zakotven v dodržování zásad právního státu a mezinárodního práva, včetně lidských práv a mezinárodního humanitárního práva. Účinný multilateralismus založený na společných pravidlech a ochrana lidských práv a základních svobod, demokracie a právního státu zůstávají nejlepším způsobem, jak zachovat celosvětový mír a bezpečnost.
4. Rada oceňuje současná i předchozí úřadující předsednictva OBSE za jejich úsilí o vedení organizace v těžkých časech poznamenaných válečnou agresí Ruska proti Ukrajině, která je v rozporu se základními zásadami OBSE a brání jejímu fungování. Navzdory této situaci je OBSE i nadále odhodlána prosazovat své hodnoty a dosahovat důležitých výsledků, jako je uplatnění Moskevského mechanismu, konference o lidském rozměru konaná ve Varšavě v roce 2022, zahájení programu podpory pro Ukrajinu (SPU) a mnoho dalších projektů. Rada dále uznává a podporuje úsilí OBSE, jejího sekretariátu a generálního tajemníka, terénních misí a autonomních institucí – Úřadu pro demokratické instituce a lidská práva (ODIHR), Vysokého komisaře pro národnostní menšiny (HCNM) a zástupce pro svobodu sdělovacích prostředků –, jakož i Parlamentního shromáždění OBSE, a vítá práci akademie OBSE pro správu hranic v Dušanbe a Akademii OBSE v Biškeku.

---

<sup>1</sup>[https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs\\_review\\_web\\_0.pdf](https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs_review_web_0.pdf)

<sup>2</sup>[https://eeas.europa.eu/sites/default/files/en\\_strategy\\_on\\_strengthening\\_the\\_eus\\_contribution\\_to\\_rules-based\\_multilateralism.pdf](https://eeas.europa.eu/sites/default/files/en_strategy_on_strengthening_the_eus_contribution_to_rules-based_multilateralism.pdf)

<sup>3</sup><https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/cs/pdf>

5. Rada vyjadřuje politování nad tím, že zvláštní pozorovatelská mise OBSE na Ukrajině (SMM), koordinátor projektu na Ukrajině a pozorovatelská mise OBSE na ruských kontrolních stanovištích v Gukovu a Doněcku musely z důvodu odmítnutí Ruska připojit se ke konsensu o prodloužení jejich mandátů ukončit svou činnost. Rada znovu opakuje důraznou výzvu EU Rusku, aby okamžitě a bezpodmínečně propustilo tři nezákonně zadržované členy personálu mise OBSE a vrátilo obrněná vozidla mise OBSE jejich legitimním majitelům.
6. Rada vyjadřuje hluboké politování nad tím, že kvůli obstrukcím Ruska bylo možné prodloužit mandát mise OBSE v Moldavsku pouze o šest měsíců namísto běžného jednoletého období, o němž rozhodly zúčastněné státy OBSE na zasedání Rady ministrů v Bruselu v roce 2006. Vyzývá k prodloužení mandátu mise o obvyklé období.
7. Rada vyzývá všechny zúčastněné státy OBSE, aby zajistily včasné přijetí rozpočtu OBSE s odpovídajícími zdroji a s přihlédnutím k rostoucím nákladům na organizaci, zejména v souvislosti s vysokou inflací, s cílem umožnit účinné fungování OBSE ve všech třech dimenzích. Je zásadní, aby autonomní instituce, sekretariát a terénní mise byly odpovídajícím způsobem financovány, aby mohly plnit své příslušné mandáty. Vzhledem k tomu, že nebylo přijato odpovídající rozhodnutí, Rada oceňuje státy, které přispívají mimorozpočtovými finančními prostředky na zachování schopnosti OBSE jednat. Blokování procesu schvalování rozpočtu OBSE, které trvá déle než rok, vážně narušilo operační kapacitu OBSE a jejích institucí.
8. Rada vyjadřuje hluboké politování nad tím, že kvůli obstrukcím ze strany Ruska nebyla Rada ministrů OBSE doposud schopna dosáhnout konsensu ohledně úřadujícího předsednictví na rok 2024.

9. Rada vítá trvalou podporu, kterou OBSE poskytuje Ukrajině, a zřízení programu OBSE na podporu Ukrajiny s cílem posílit odolnost ukrajinských institucí a organizací občanské společnosti. EU a její členské státy jsou hlavními přispěvateli k této mimorozpočtové iniciativě. Rada rovněž vítá skutečnost, že v roce 2022 došlo ve dvou případech k uplatnění Moskevského mechanismu s ohledem na porušování mezinárodního humanitárního práva a mezinárodního práva v oblasti lidských práv, válečné zločiny a zločiny proti lidskosti spáchané v souvislosti s válečnou agresí Ruska proti Ukrajině. Zjištění dvou zpráv z misí v rámci Moskevského mechanismu, jakož i zprávy ODIHR jsou zásadním příspěvkem ke shromažďování a analýze skutečností s cílem představit je mechanismům odpovědnosti, které mají nebo v budoucnu mohou mít soudní pravomoc.

#### **Priority EU v rámci OBSE**

10. Rada je odhodlána chránit OBSE jako jeden z pilířů evropského bezpečnostního řádu a zajistit dodržování Helsinského závěrečného aktu, Pařížské charty a dalších základních zásad a závazků OBSE. EU bude i nadále podporovat činnosti sekretariátu, institucí a terénních operací OBSE v celé oblasti působení OBSE. EU bude zároveň aktivně přispívat k provádění zásad a závazků OBSE ve všech třech dimenzích, včetně úlohy OBSE při včasném varování, předcházení konfliktům a jejich řešení, obnově míru a bezpečnosti, obnově po skončení konfliktu, podpoře spolupráce a agendě pro ženy, mír a bezpečnost. Za tímto účelem se EU zaměří na následující skutečnosti:
11. ***Pokračovat v úsilí o obnovení úlohy OBSE v oblasti bezpečnosti:***
- Nadále prosazovat podporu mezinárodního řádu založeného na pravidlech na základě Charty OSN a helsinského desatera s ohledem na neustálé porušování mezinárodního práva a zásad a závazků OBSE ze strany Ruské federace. Vyjadřujeme politování nad tím, že neustálé porušování závazků a pravidel OBSE ze strany Ruské federace ztěžuje řádnou práci této organizace.

- Zajistit, aby válka Ruska proti Ukrajině byla i nadále jádrem činnosti OBSE, dokud bude Rusko pokračovat ve své agresi, která představuje přímý útok na evropský bezpečnostní řád, a ohrožuje tak evropskou a celosvětovou bezpečnost a stabilitu.

12. ***Podporovat a posilovat kapacity a činnosti OBSE v terénu v celé oblasti působení OBSE:***

- Nadále využívat všechny nástroje OBSE s cílem reagovat na agresi Ruska vůči ostatním zúčastněným státům OBSE.
- S ohledem na stupňující se válečnou agresi Ruska proti Ukrajině podporovat OBSE při přispívání k úsilí o zajištění plné odpovědnosti za hrubé porušování mezinárodního práva, válečné zločiny a zvěrstva a porušování lidských práv.
- Zajistit podporu Ukrajině prostřednictvím činnosti sekretariátu OBSE, mimo jiné prostřednictvím programu podpory pro Ukrajinu, a autonomních institucí.
- Nadále podporovat úlohu OBSE při řešení vleklých konfliktů na jižním Kavkaze a v Moldavské republice s cílem dosáhnout udržitelných politických řešení v souladu s mezinárodním právem a zásadami a závazky OBSE. OBSE musí být i nadále schopna poskytovat podporu všem zúčastněným státům, které ji potřebují.
- Zaměřit úsilí na zajištění kontinuity misí OBSE a jejich mandátů, včetně prodloužení mise OBSE v Moldavské republice na období po červnu 2023, vzhledem k zásadní úloze těchto misí při zmírňování napětí, při opatřeních na budování kapacit a při odborné přípravě lidských zdrojů.
- Usilovat o zachování úlohy OBSE jakožto platformy pro dialog o míru a bezpečnosti na základě zásad a závazků OBSE a spolupracovat se zeměmi v celém regionu, pokud jde o budoucí příspěvky OBSE k regionální bezpečnosti.

- Nadále prosazovat zapojení OBSE na západním Balkáně a ve východním sousedství, případně v souladu s příslušnými prioritami rozšíření, prostřednictvím terénních misí OBSE v regionu a prostřednictvím činnosti sekretariátu a institucí OBSE, mimo jiné pokud jde o právní stát, opatření navazující na doporučení ODIHR pro sledování průběhu voleb, svobodu projevu, svobodu sdělovacích prostředků, svobodu náboženského vyznání a přesvědčení, boj proti korupci a organizované trestné činnosti.
- Podporovat synergie se zapojením OBSE ve Střední Asii a podporovat toto zapojení se zaměřením na regionální bezpečnost a odolnost, předcházení nadnárodním hrozbám a boj proti nim, posílení postavení žen a dívek, řešení změny klimatu, kybernetickou bezpečnost a různá odvětví udržitelné konektivity, jak je uvedeno ve strategii Global Gateway.
- Pokračovat ve spolupráci se středomořskými a asijskými partnery OBSE pro spolupráci, neboť bezpečnost v regionu OBSE je neoddělitelně spjata s bezpečností jejích sousedů a lze ji posílit prostřednictvím dialogu a spolupráce v politicko-vojenském, hospodářském, environmentálním i lidském rozměru, přičemž se společně řeší bezpečnostní výzvy.

**13. *Zajistit provádění všech zásad a závazků OBSE ve všech třech dimenzích:***

- Podporovat politickou vůli a dobrou víru při provádění komplexního souboru nástrojů OBSE v průběhu celého cyklu konfliktu a ve všech třech dimenzích. Zvláštní pozornost bude věnována provádění agendy pro ženy, mír a bezpečnost a boji proti obchodování s lidmi.
- Prosazovat plné provádění závazků a povinností v politicko-vojenské oblasti. EU bude rovněž úzce spolupracovat s OBSE při řešení nadnárodních bezpečnostních hrozeb a výzev.

- Plně využívat hospodářský a environmentální rozměr jako nástroj budování důvěry a jako důležitý prostředek k posílení řádné správy věcí veřejných a dobrých životních podmínek obyvatelstva.
- Nadále podporovat klíčovou činnost OBSE zaměřenou na řešení souvislosti zhoršování životního prostředí, změny klimatu a ztráty biologické rozmanitosti a jejich dopadu na bezpečnost jako „multiplikátoru“ hrozeb, mimo jiné podporou zúčastněných států při provádění příslušných rozhodnutí Rady ministrů, zejména přelomového stockholmského rozhodnutí č. 3/21 z roku 2021 o posílení spolupráce při řešení výzev způsobených změnou klimatu.
- Zdůrazňovat klíčový význam lidského rozměru při operacionalizaci komplexní bezpečnostní koncepce OBSE a naléhavě vyzývat k plnému provedení všech závazků v oblasti lidského rozměru všemi zúčastněnými státy, a to v plném souladu s právními předpisy v oblasti lidských práv, a k posílení demokratických institucí, právního státu, genderové rovnosti a posílení postavení všech žen a dívek a k dodržování, ochraně a naplňování všech lidských práv, včetně práv příslušníků národnostních menšin.
- Nadále vyzývat k průřezové spolupráci v těchto tématech. Zvláštní pozornost bude věnována provádění agendy pro ženy, mír a bezpečnost, spolupráci s občanskou společností, prosazování svobody projevu online i offline, svobody sdělovacích prostředků a bezpečnosti novinářů, boji proti obchodování s lidmi a předcházení sexuálnímu násilí v souvislosti s konflikty a jeho řešení. EU bude podporovat účast mladých lidí na činnostech a procesech OBSE.
- Prohlubovat spolupráci v oblasti kybernetické bezpečnosti/bezpečnosti IKT v rámci neformální pracovní skupiny zřízené rozhodnutím Stálé rady č. 1039, zejména prostřednictvím zvýšené angažovanosti EU v oblasti opatření na budování důvěry.

- Nadále podporovat pravidelné svolávání akcí týkajících se lidského rozměru, včetně zasedání o provádění lidské dimenze, jakožto hlavních platforem pro diskusi o situaci v oblasti lidských práv a základních svobod v oblasti OBSE a pro hodnocení plnění závazků v oblasti lidské dimenze se zástupci občanské společnosti.

#### 14. ***Posílit účinnost OBSE:***

- Podporovat řádné fungování organizace a zamyslet se nad způsoby, jak bojovat proti obstrukcím a zneužívání zásady konsensu.
- Nadále používat formáty, jako je dialog EU-OBSE na vysoké úrovni a setkání na pracovní úrovni, s cílem zefektivnit spolupráci a hledat další synergie, zejména na místní úrovni.
- Nadále podporovat mandáty a práci sekretariátu a terénní mise v hospodářském a environmentálním rozměru.
- Nadále podporovat mandáty a práci autonomních institucí (ODIHR, HCNM, zástupce pro svobodu sdělovacích prostředků) a terénních misí při podpoře plnění závazků OBSE zúčastněnými státy, jako jsou komplexní volební činnosti OBSE/ODIHR prostřednictvím výměny osvědčených postupů. S cílem přispět k včasnému varování a zajistit účinnou prevenci a udržitelná řešení konfliktů bude EU rovněž nadále podporovat mandát OBSE/ODIHR k pomoci zúčastněným státům s jejich povinnostmi v oblasti lidských práv, se závazky v oblasti genderové rovnosti a s prosazováním tolerance a nediskriminace.
- Nadále přikládat význam mandátu HCNM, zejména pokud jde o poskytování včasného varování a hledání včasných opatření v souvislosti s napětím týkajícím se příslušníků národnostních menšin.

- Nadále podporovat mandát zástupce pro svobodu sdělovacích prostředků, pokud jde o sledování vývoje sdělovacích prostředků v rámci funkce včasného varování a pomáhat zúčastněným státům dostát svým závazkům týkajícím se svobody projevu a svobodných sdělovacích prostředků, a to jak online, tak offline. To zahrnuje úsilí o zajištění bezpečnosti novinářů.
15. Rada znovu opakuje závazek EU spolupracovat s OBSE jako komplexní a inkluzivní platformou pro politický a strategický dialog o evropské, euroatlantické a euroasijské bezpečnosti a pro budování důvěry prostřednictvím obnovy bezpečnosti a dodržování společných zásad a závazků OBSE. Rada znovu potvrzuje závazek EU i nadále politicky i finančně OBSE podporovat. Spolupráce a dialog mezi EU a OBSE bude pokračovat ve všech možných oblastech a na všech úrovních.
-